

ගම්බිරිගේ සමුහාන්ත

මාස හතක් පුරා ලිඛිතව සිදුකළ සිය මෙහෙයුම් සහ ප්‍රහාර අවසන් කළ හේට් ගමුදා ඉකුත් 31 ආ මධ්‍යම රාත්‍රියේ ඒ බව සංකේතවත් කරමින් අවසන් වේදි මුරුස ලිඛිත ගුවන් ගැටලු හඳුන්වා දී ඇත. ඒ දැක ගතරක් පුරා ලිඛිතව පාලනය කළ අසාහය නායකයා වූ මුමුම්මර් ගම්බිරිගේ අවසන් ප්‍රශ්න ලිඛිත ගුවන් මුහුණතමත් දින දහයකට පසුවය. කලක් ලිඛිතව පවතින 'රජුන්ගෙන් රජු' ලෙස බොහිස්ම කරනු ලැබ සිටි කන්ගල් මුහුම්මර් ගම්බිරි ජනාධිපතිවරයා 'බද්දලෙක්' ලෙස හමි කර ලිඛිතව පවතින වේදි තබා මොදමනු ලැබුවේ ඔක්තෝබර් 21 දිනය. ලිඛිතව අන්තර්වාර පාලන මණ්ඩලය පවසන පරිදි ඒ වන විට ගම්බිරි ජනාධිපතිවරයා සිටි අතරත් ඔහුගේ උපන්ගම වන සර්වේ ගි බෝක්කවත් සර්ව. කැරලිකරුවන් මතු අල්ලාගෙන පසුව වේදිතබා මො දැමූ අතර ඒත් සමගම ලිඛිත දේශපාලන ඉතිහාසයේ එක් පරිච්ඡේදයක අවසානය සනිටුහන් විය.

දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ නොසලකේවි පැවති ආර්ථි රටවල ස්ථාපිත දේශපාලනය බලවත් සේ සැස කල්මත් 'ආර්ථි වසන්තය' දේශපාලන ක්‍රමානුකූල කඩා වැටුණේ මේ වසර ආරම්භයේදීය. එහි මුල්ම හොඳුරු වූයේ විප්ලවයයි. ප්‍රතිපලය වසර 23ක් තිස්සේ එරට අසාහය පාලකයා වූ බෙන් අලිගේ පාලනය අවසන්ව එරට පාලනය හව පාලක මණ්ඩලයක් අතට පත්වීමය. බෙන් අලි ගිහවත් හොඳු ගියේය. 'ආර්ථි වසන්තය' දේවනුව බිද දැමුවේ වසර 29ක් තිස්සේ ඊජිප්තුවේ පැවති හොස්නි මුබාරක්ගේ පාලනයයි. හොස්නි ගෙරු ගියේ බෙන් අලි මෙන් ගිහවට නොව සිය පාලනයට එරෙහිව විදි බව ජනතාව සමග යුද

ලිලාල් සෙනෙවිරත්න

වැදී. ඉන් ජනතා නොහැකි වූ පසුවය. ඊජිප්තුවේ ගිටුපු ගුවන් ගමුදාපතිවරයකු වන හොස්නි සිය විරෝධතාකරුවන් මර්ධනයට ගමුදාව යෙදවූ අතර කඩිනමේ නුවර ලෙසින් සහ කදුලිගේ නගරවලින් ජනතාවට එරෙහිව ඔහු ඇරඹූ ප්‍රද්ධිය ලත් තැනම ලොස් වූයේ ඊට එරෙහිව බටහිර රටවලින් එල්ල වූ බලවත් විරෝධතාවය හේතුවෙනි. විරෝධතාකරුවන්ට බියෙන් කිසිදෙයකින් වෙන් සිය ධුරය හැර නොයන බවට ජනවාර මාසයේදී ඉගුල හොස්නි පෙරබවාර් 11 ආ සිය ධුරය හැරවියා හොඳු ගියේ විරෝධතාකරුවන් ජනාධිපති මන්දිරය වටලා ඔහුව බේද්දලෙන් අල්ලා එළියට දමන්නට හේතුව සිය පාලනයට පෙරදීය.

ඒ වන විටත් ලිඛිතව, සිරිතාව, සේමනය මෙන්ම ඉරානයද 'ආර්ථි වසන්තය' ව හොඳුරුව සිටියේය. මාර්තු 29 ආ සිරියා ජනපති බසාර් අල් අසාඩ්ගේ පාලනයද බිදවැටුණි. එහෙත් ලිඛිතව අසාහය නායකයා වූ කන්ගල් මුමුම්මර් ගම්බිරිගේ පාලනය බිද දමා ලිඛිතවට වසන්තය උදාකරව විප්ලවයයි. ඊජිප්තුවේ, සිරියාවේ මෙන් ලෙහෙසි පහසු කාරණයක් නොවූයේ මුලදමම ගිහි තබා හෝ සිය බලය රැකගනීමට ගම්බිරි ඉදිරිපත්වීම හේතුවෙනි. ඔහු බලකාමයෙන් කොහෙත් දුරට අහිමි වී සිටියේද යත් රටම ගිහිතබා විනාශ කළ පසු තමන්ට අත්වනු ඇති ඉරානම ගැන තක්සේරුවක් ඔහු කළ නොවීය.

අධි මනධාරී ජනාධිපති පාලකයකු වූ ගම්බිරි සිය පාලනයට එරෙහිව හැකි සිටි රටවලට එරෙහිව තමන් සතු සියලු බලය යොදා පහර දෙන්නට වූ අතර අවසාන ඔහු කී ආකාරයෙන්ම ලිඛිතව ගමන් ගමන් ගානේද, ගිවසක් ගිවසක් ගානේද ගිහි ඇවිලීමට ඔහු සමත්විය. ආර්ථි වසන්තය යනාදි පළකරමින් ජනතාන්තරයේ ප්‍රථම ගමුදාමය මැදිගත්වීම ලිඛිතව වෙන කැඳවා ගන්නේ ගම්බිරි විසිනි. එහි අවසානය තමන්ගේද අවසානය වන බව ඔහු අනු සිරියාද ඔහුට පරාජයට වඩා ශ්‍රේෂ්ඨ වූයේ මරණයයි.

ලිඛිතව දෙවන විනාශයට හරය වන බෙන්ගාඩිගිදි පැවති

විරෝධතා විනාශයකට වේදි තබා පෙරබවාර් 18 ආ 24 දෙනෙකු මොදමමත් ඇරඹී ගම්බිරිගේ මර්ධනය මිනි කළ හොඳි ගමන් ඉදිරියට ඇදෙන්නේ ජනතාන්තර වශයෙන් ඊට බලවත් විරෝධතාවක් මතු විය. එහි මුලිකත්වය ගන්නේ ඇමරිකාව ප්‍රමුඛ බටහිර රටවල්ය. මර්ධනය ගවතා ජනතා හඩට කන්දී හොඳු යන්නයි එම රටවල් ගම්බිරිට දැනුම් දුන්නද ඔහු ඊට අවතන වූයේ හැක. විරෝධතාකරුවන්ට එරෙහිව ගුවන් ගමුදාව යොදවා ප්‍රහාර එල්ල කරන්නට ගම්බිරි ක්‍රියා කිරීම ජනතාන්තරයේ ගමුදා මැදිගත්වීමක් සඳහා දොරගුළු විවර කළේය. ඇමරිකාවේ විශේෂ උනන්දුව කරනු ලැබූ කොටගෙන මාර්තු 18 ආ එක්සත් ජාතීන්ගේ ආරක්ෂක මණ්ඩලය ලිඛිතවට ඉහළ අහස ගුවන් තහනම් කලාපයක් ලෙස හමි කළේය. ඒ සඳහා ඉදිරිපත් වූ යෝජනාව සම්බන්ධයෙන් පැවැති ජන්දය විමසීමේදී ආරක්ෂක මණ්ඩලයේ සාමාජික රටවල් 15 න් 10 ක් යෝජනාවට පක්ෂව ජන්දය දුන්නේය. පසුදිගම ඇමරිකාව, බ්‍රිතාන්‍ය සහ ප්‍රංශය, ලිඛිතව ගුවන් ගමුදා කදවුරු වෙන ගුවන් ප්‍රහාර ආරම්භ කළ අතර එදින එල්ල කෙරුණු මියගිය ප්‍රහාර සියයකට අධික ප්‍රමාණයක් ලිඛිතව ගුවන් ගමුදා කදවුරු 20 ක් පමණ සම්පූර්ණයෙන් විනාශ කර දමන්නට හේට් ගමුදා සමත් විය. ගම්බිරිගේ මර්ධන යාන්ත්‍රණය බිඳ වැටීමේ මෙන්ම ජනතා සරයේ ජයග්‍රහණයේ ඇරඹුමද එය විය.

මක්නෝබර් 21 ආ සර්වේගිදි ගම්බිරි අල්ලා වේදි තබා මො දැමූණේ එහි අවසානය වශයෙනි. හේට් ගමුදා මැදිගත්වීමට ප්‍රථම මෙන්ම ඉන් පසුවද ලිඛිතව මෙන්ම තමන්ගේ අනාගතයද මීට වෙනස් ආකාරයක් වෙන හැරවීමේ අවස්ථාව ගම්බිරි සතු විය. එහෙත් ඔහු ඒ කිසිම අවස්ථාවකින් ප්‍රයෝජන ගන්නේ නැත. එබැවින් එක් දාෂ්ඨිකාණයකින් ගම්බිරිගේ මරණය භාගනයක් වන විට තවත් දාෂ්ඨි කෝණයකින් එය සියදිවි හසා ගැනීමෙනි.

ගම්බිරිගේ මරණය සම්බන්ධයෙන් සවිස්තර වාර්තාවක් ලබාදෙන ලෙස ජනතාන්තරයේ ඇතැම් රටවල් ලිඛිතව අන්තර්වාර පාලනයෙන් ඉල්ලීම කරන අතර එය බටහිර බලවතුන්ගේ දෙකිසි පිළිවෙත හෙදිදුරුව කරන්නක් බවට මෝදුනා කරති. ඇමරිකාව ප්‍රමුඛ බටහිර බලවතුන්ට දෙකිසි පිළිවෙත ඇති බව සභායයි. එය එසේ වුවද ඔවුන්ට විශේෂ රටවල් අර්භයා මෙවැනි මැදිගත්වීම් කරන්නට පසුබිම සකසා දෙන්නේ බොහෝ කොටම එකී රටවල පාලකයන්ගේ පවතින දෙකිසි පිළිවෙත බවද අප අමතක කළ යුතු නැත. කිසිදු ගිහිගත් කරණයක් හෝ කරුණු කීපයක් හේතුවෙන් සමී අවස්ථාවක රටක විරියා බවට පත්වන දේශපාලන නායකයෝ බොහෝ දෙනෙකු එතැන් සිට ක්‍රියා කරන්නේ පාලන බලය සිය සඳුකාලික උරුමයක් ලෙස සිතමිනි. ඔවුහු බලාපොරොත්තුවන්නේ ඇති තරම් කාලයක් ඒ බලය ඉක්බි වීද අනතුරුව තමන්ගේ දැරෙනකට පැරවීමටය. පිටත්ව සිටියහොත් දැරුවාගෙන් පසුව මුහුණපරුකු රජ කරවීමටද ඔවුහු බලාපොරොත්තුවනවා ගිහිකය. මෙය දියුණු ප්‍රජාතාන්ත්‍රිකවාදී දේශපාලන ක්‍රමයකට ආවේනික ලක්ෂණයක් නොව රාජාණ්ඩු පාලනයකට ආවේනික ලක්ෂණයකි.

ගම්බිරි බරපතල ලෙස ප්‍රකට කළේද, හොස්නි මුබාර්ගේ තමන්ට ප්‍රකට කළේද මේ ගිහි ලක්ෂණයයි. සේමනයේ සාදේ පෙන්නුම් කරමින්

සිටින්නේද එසම මිස අනෙකක් නොවේ. එහි අවසානය කදවුරුන් විසින් කටවානාමයන් සිදුකරනු ඇතිද, ආරම්භය ලබාදෙන්නේ ඔවුහුම මිස අන් කවරුද ?

2011 මක්නෝබර් දිනානුකූල

මක් 02
සේමනයේ බිසාන් ප්‍රදේශයේ ඇල්-කව්ඩිදා සටන්කරුවන්ට ප්‍රහාර එල්ල කිරීමට ගිය සේමන ගුවන් ගමුදා ප්‍රහාරක පෙරි සාහයක් ඉලක්කය වැරදීමෙන් සේමන ගමුදා කදවුරකට එල්ල කළ ප්‍රහාරයකින් ගමුදා හටයන් 32 දෙනෙකු ජීවිතක්ෂයට පත්වෙති.

මක් 04
සෝමාලියාවේ මොගඩිෂු අගනුවර රජයේ ගොඩනැගිලි සංකීර්ණයකට එල්ල වූ මරාගෙන මැරෙන තාර් බෝම්බ ප්‍රහාරයකින් 65 දෙනෙකු ජීවිතක්ෂයට පත්ව 40ක පමණ පිරිසක් තුවාල ලබති.

මක් 06
ඇපල් පරිඝනකයා ලොවට දායාද කළ ස්වීඩී ජොබ්ස් පිලිකාවකින් ජීවිතක්ෂයට පත්වේ.

මක් 08
සිරියා ජනාධිපති බසීර් අල් අසාඩ්ට ධුරයෙන් ඉවත්වන ලෙස බලකරමින් උද්ඝෝෂනයේ යෙදුන කුර්දී ජාතික විපක්ෂ ක්‍රියාකාරකයකු වූ මොසාද් ටෝගෝගේ අවමංගලය උත්සවය කම්පිලි නගරයේ පැවැත්වෙද්දී ඊට සහභාගිවූ උද්ඝෝෂකයන්ට සිරියා ගමුදා වේදි තැබීමෙන් පුද්ගලයන් දස දෙනෙකුට ජීවිතක්ෂයට පත්වේ.

මක් 09
ඊජිප්තුවේ ක්‍රිස්තියානි සහ මුස්ලිම් ආගමික ගැටුමකින් 24 දෙනෙකු ජීවිතක්ෂයට පත්වෙති. දින කීපයකට පෙර ක්‍රිස්තියානි පල්ලියකට එල්ල කෙරුණු ප්‍රහාරයකට එරෙහි විරෝධතා විනාශයකට මුස්ලිම් පිරිසක් කඩා පැන ප්‍රහාරයක් එල්ල කිරීමෙන් ගැටුම ගරුගෙන තිබිණ. මුස්ලිම් රටක් වන ඊජිප්තුවේ ක්‍රිස්තියානි ජන අනුපාතය 60% කි.

මක් 13
බලයෙන් පනකෙරුණු ලිඛිත නායක කන්ගල් මුමුම්මර් ගම්බිරිගේ ප්‍රභූත මෙන්ම ගම්බිරි රජයේ ජාතික ආරක්ෂක උපදේශකවරයාද වූ මුටාසිම් ගම්බිරි කැරලිකරුවන්ගේ අත්අඩංගුවට පත්වේ. ගම්බිරිගේ උපන්ගම වන සර්වේ ප්‍රදේශය අල්ලා ගැනීමට සති කීපයක් තිස්සේ සටන්කරමින් සිටින කැරලිකරුවන් මුටාසිම් අල්ලා ගත්තේ ඔහු මෝර්ට් රියක හැකි සර්වේ ප්‍රදේශයෙන් පලායාමට උත්සාහ කරද්දී බව අන්තර්වාර පාලක මණ්ඩලය පවසයි.

මක් 19
සිරිකැරුවන් තුඩමාරු කරගැනීමේ ඵෙතිහාසික අවස්ථාවක් සනිටුහන් කරමින් ගමාස් සංවිධානය අත්අඩංගුවට ගෙන සිටි සිය සෙබලෙකු නිදහස් කරගැනීම වෙනුවෙන් තමන් හාරයේ සිටි පලස්තීන ජාතික සිරකරුවන් 477 දෙනෙකු නිදහස් කළ බව ඊශ්‍රායල රජය ප්‍රකාශ කරයි. ඊශ්‍රායලය මෙසේ නිදහස් කරනු ලැබුවේ වසර හතකට ඉහත ගාසා තීරයේදී ගමාස් අත්අඩංගුවට පත්ව සිටි පිලාඩ් හැලිඩ් හැරෙහි සෙබලෙකුයි.

මක් 21
වසර 42ක් ලිඛිතව පාලනය කළ මුමුම්මර් ගම්බිරි සිය උපන්ගම වන සර්වේගි සැගම් සිටියදී කැරලිකාර පාර්ශ්වයේ සෙබළුන් විසින් මො දැමී.

මක් 23
අන්තිම කුර්බ්ගේ සිදුවූ ප්‍රභල භූමි කම්පාවකින් දහසකට අධික පිරිසක් ජීවිතක්ෂයට පත්වෙති.

මක් 25
කැරලිකරුවන් විසින් මො දැමූ ලිඛිත නායක කන්ගල් මුමුම්මර් ගම්බිරි සහ ඔහුගේ පුත් මුටාසිම්ගේ සිරියා කාන්තාරයේ රහසිගත ස්ථානයක මිනිදුන් කළ බව අන්තර්වාර පාලන මණ්ඩලය පවසයි.

මක් 28
පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලයේ 22 වන රාජ්‍ය නායක සමුළුව ඔස්ට්‍රේලියාවේ පර්ත් නුවරදී පැවැත්වේ.